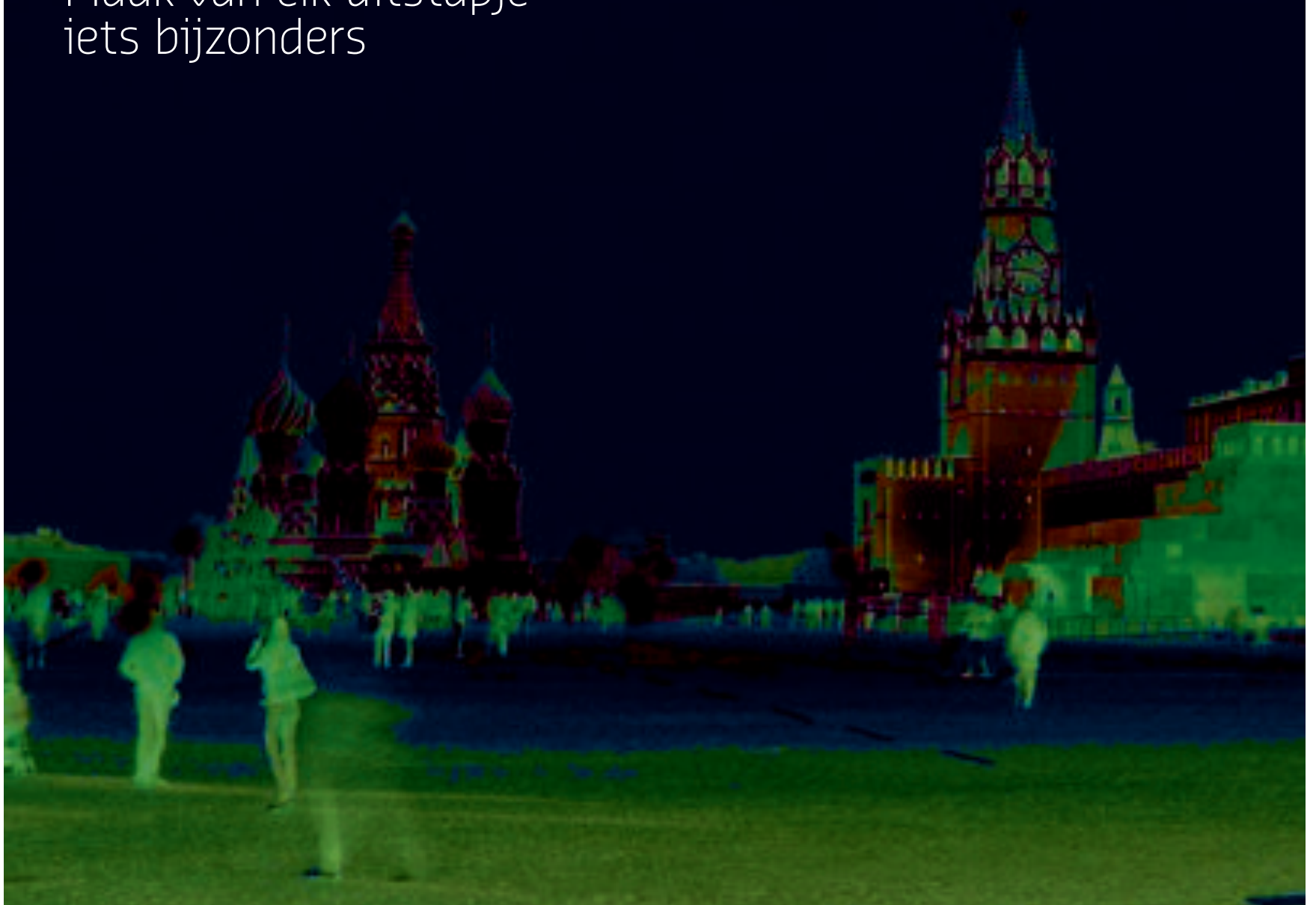

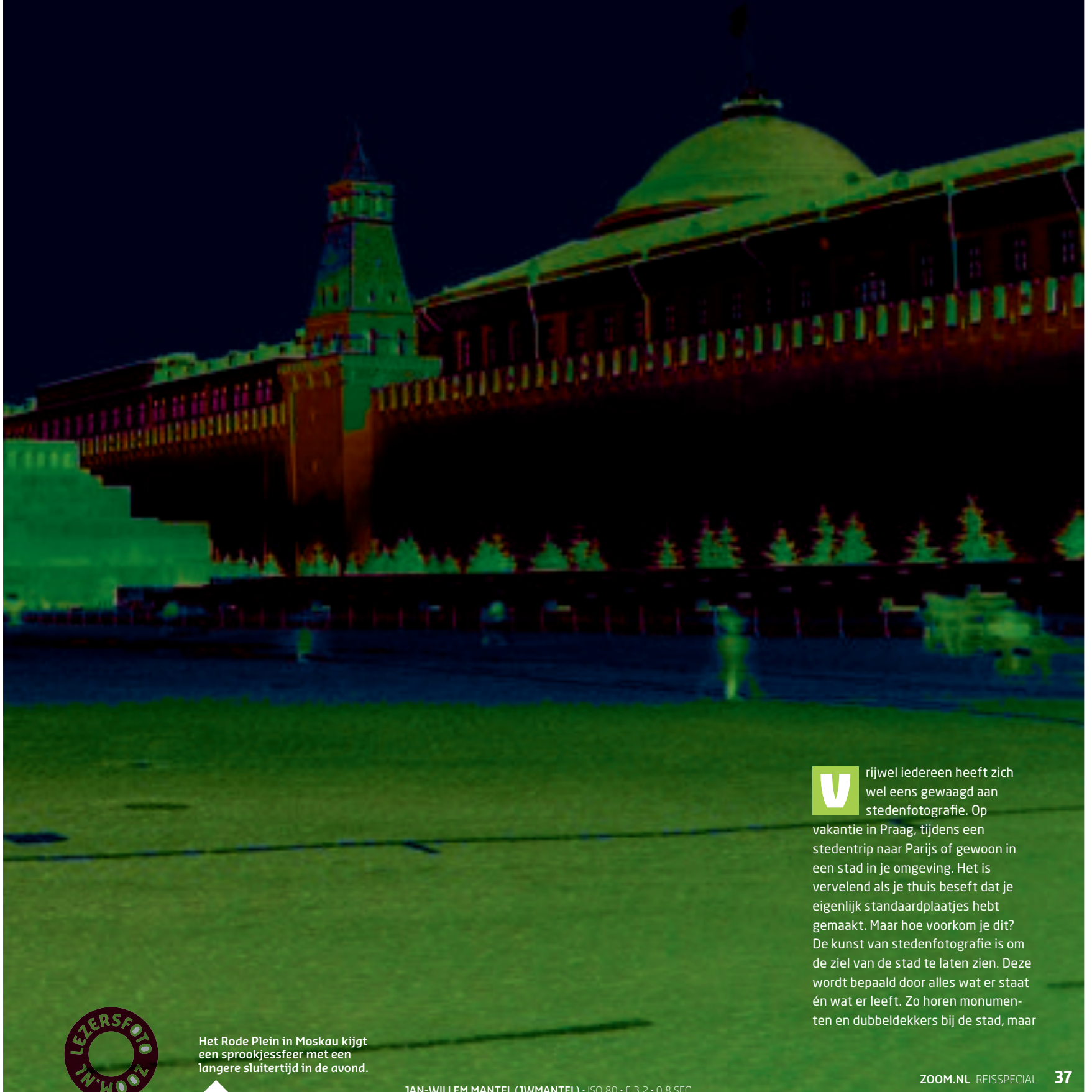
Stedenfotografie

Maak van elk uitstapje
iets bijzonders

Heerlijk, een weekendje weg! Een hotelletje voor een nacht, partner mee, camera mee en wegwezen. Tweehonderd foto's later en een ervaring rijker ben je weer thuis. Daar merk je dat je precies dezelfde foto's van de bezochte stad hebt gemaakt als iedereen. Leuk, maar niet bijzonder ... Hoe pak je zo iets dan wél aan?

Gebruik een langere sluitertijd om mensen en verkeer minder storend te maken

Vrijwel iedereen heeft zich wel eens gewaagd aan stedenfotografie. Op vakantie in Praag, tijdens een stedentrip naar Parijs of gewoon in een stad in je omgeving. Het is vervelend als je thuis beseft dat je eigenlijk standaardplaatjes hebt gemaakt. Maar hoe voorkom je dit? De kunst van stedenfotografie is om de ziel van de stad te laten zien. Deze wordt bepaald door alles wat er staat én wat er leeft. Zo horen monumenten en dubbeldekkers bij de stad, maar

Het Rode Plein in Moskou kijgt een sprookjessfeer met een langere sluitertijd in de avond.

JAN-WILLEM MANTEL (JWMANTEL) • ISO 80 • F 3,2 • 0,8 SEC

ZOOM.NL REISSPECIAL **37**

Geen citytrip is compleet zonder een foto van de skyline.

Kies je stad

Een goede stadsfoto begint bij de keuze van de bestemming. Hoe verder je van huis bent, des te onbekender het (stads)landschap, het licht en de mensen zijn. Lastiger te fotograferen dus ... Aan de andere kant is het gemakkelijker om een originele foto te maken van 'onbekend terrein'. In een tropisch land kunnen mooie blauwe lichten en bijzondere vergezichten de achtergrond vormen voor een totaal andere cultuur dan thuis.

Voor een gemiddeld weekendje weg zul je Europa niet zo gauw verlaten. Grote kans dat je belandt in een regenachtig Roermond of bewolkt Berlijn. Deze steden zijn zó dichtbij en zó bekend dat het lastig is om gebouwen en monumenten creatief vast te leggen. Probeer de Brandenburger Tor maar eens origineel op de gevoelige plaat te zetten.

Moet je voor een mooie foto dan toch een lange vliegreis maken? Nee, maar ga eens naar minder voor de hand liggende steden en landen. Spanje heeft meer te bieden dan alleen Barcelona!

Apparatuur

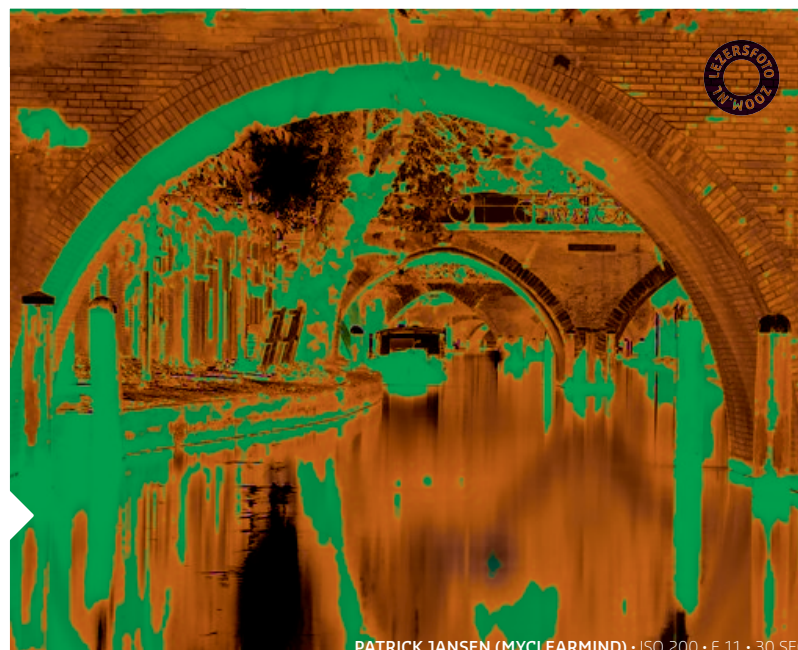
Heb je een stad gekozen, bepaal dan wat je meeneemt. Als je een weekend weggaat, loop je het liefst niet twee dagen lang met kilo's materiaal over straat te zeulen. Voor de meeste

WERELDERFGOED

Heb je nog geen bestemming uitgezocht? Je kunt je laten leiden door de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Steden op deze lijst hebben een beschermd gebouw, buurt of stadscentrum. Zo heeft Riga een onbekende maar fotogenieke Jugendstilwijk en pronkt Lissabon met middeleeuwse gebouwen.

ook de schoenpoetser en de lokale bevolking op de markt. Het is altijd belangrijk om die sfeer in je foto te krijgen, of je nu een stad in de buurt kiest of aan de andere kant van de wereld. Wel zijn er natuurlijk grote verschillen tussen het fotograferen van een stad dicht bij huis en eentje duizenden kilometers verderop.

Verlichting in de avond geeft een mooier kleurenpalet dan zon achter de wolken.

PATRICK JANSEN (MYCLEARMIND) • ISO 200 • F 11 • 30 SEC

De kunst van stedenfotografie is om de sfeer van een stad te laten zien

mensen is het uitgangspunt bij een korte vakantie: mooie foto's maken met zo min mogelijk apparatuur. Wie met een spiegelreflex op pad gaat en slechts één lens wil meenemen, is het beste af met een lens met een groot zoombereik.

Heb je ruimte voor een tweede objectief, kies dan voor een groot-hoek(zoom). Daarmee kun je die wolkenkrabber in één keer op de foto zetten. Met een zoomlens met een groot bereik, bijvoorbeeld een 28-200 mm 'superzoom', kun je zo'n beetje elk onderwerp aan: het straatbeeld, close-ups van mensen en panorama's.

Een zoomlens heeft ook een nadeel: hij is minder lichtsterk dan een lens met een vast brandpunt. Overdag en buiten zul je hier weinig van merken, maar 's avonds en binnen kan het problemen opleveren. Je foto's worden ofwel te donker, ofwel onscherp. Je kunt dit op verschillende manieren aanpakken. Ten eerste kun je een iets hogere ISO-waarde instellen. Dit zorgt wel voor meer ruis.

Een betere optie is om een langere sluitertijd te kiezen. Fotograferen uit de losse hand levert dan al snel onscherpe foto's op, wat op te lossen is door een statief te gebruiken.

Een driepoot waarmee je camera op ooghoogte komt te staan, is vaak overbodig en bovendien zwaar. Geen zorgen: met een ministatiefje met buigzame poten (een zogenaamde Gorillapod) kom je een heel eind! In de stad zijn er bovendien vaak legio mogelijkheden om je camera neer te zetten of te bevestigen. Een ander handig accessoire is een klein kus-sentje dat je onder je camera schroeft (een 'MagBag'). Hiermee kun je je camera ook op ongelijke oppervlakken recht neerzetten.

Voor- en achtergrond

Ben je bepakt en bezakt gearriveerd in de stad van je keuze, dan kan het maken van de foto's beginnen. Probeer hierbij vooral origineel te zijn.

ZONSOPKOMST

Als je wilt fotograferen bij zonsopkomst, zorg dan dat je op dit tijdstip daadwerkelijk op de gewenste locatie kunt zijn. Een hotel in hartje stad is ideaal, maar niet altijd betaalbaar. Zorg er daarom voor dat je zeker weet dat het openbaar vervoer rijdt vóór zonsopkomst of regel een taxi.

TIP

Wereldberoemde monumenten zijn zó herkenbaar dat het verrassender is als ze een bijrol in beeld krijgen in plaats van de hoofdrol.

Een gemakkelijke manier om dit voor elkaar te krijgen, is door met een voor- en achtergrond te werken. Zet op de voorgrond iets alledaags van de stad, waarmee je de sfeer van die plek benadrukt. Denk hierbij aan een terras in Parijs of het winkelend publiek in Milaan. Op de achtergrond is er dan ruimte voor die welbekende Eiffeltoren of Dom.

Let ook op de scherptediepte: deze kan je foto net wat extra's geven. Het leven op de voorgrond is scherp en trekt daardoor de aandacht, terwijl op de achtergrond - vaag maar herkenbaar - dat bekende gebouw het ultieme gevoel van die stad compleet maakt.

Timing

Geen stad zonder mensen, auto's en bussen. Zeker bij een beroemde kathedraal of in het stadspark zul je nooit alleen zijn. Het is een kwestie van smaak of je die mensen en het verkeer eveneens op je foto wilt hebben. Een goede timing is hoe dan ook cruciaal. Wil je mensen in beeld, ga dan in de spits naar dat treinstation en bezoek het Vondelpark in de zomer. Zo niet, fotografeer dan op momenten dat er weinig mensen aanwezig zijn.

De magische uren rond zonsopkomst en -ondergang hebben niet alleen het mooiste licht om te fotograferen. Het zijn tegelijkertijd de momenten dat het rustiger is op straat. Alleen jammer dat deze 'gouden uren' zo kort duren. Met een beetje pech maak je maar één avondschemering en één vroege ochtend mee. Te weinig tijd om alle mooie plekken af te struinen.

Beweging

Er zijn manieren om bewegende mensen en voertuigen minder storend te maken. Gebruik eens een langere sluitertijd als wapen tegen het verkeer en de mensen. Vlak voor en net na het gouden uur, als het voor je gevoel donker is, kun je prima een belichtingstijd van een aantal seconden instellen. Gebouwen krijgen

Een stadfoto in zwart-wit die eigenlijk alles in één oogopslag zegt.

LIDEWID VAN DIJK • ISO 200 • F 4,5 • 1/500e SEC

Zeul niet voortdurend met kilo's fotoapparatuur over straat

TOP 10 FOTOGENIEKE STEDEN IN EUROPA

De helft van de Nederlanders gaat minimaal twee keer per jaar een weekend weg. Maar welke plekken in Europa zijn het meest gefotografeerd? Na een analyse van 33 miljoen foto's op Flickr blijken deze plekken het vaakst in beeld te verschijnen:

- 01 **Londen** Trafalgar Square
- 02 **Parijs** Eiffeltoren
- 03 **Rome** Colosseum
- 04 **Amsterdam** De Dam
- 05 **Barcelona** Sagrada Familia
- 06 **Berlijn** Brandenburger Tor
- 07 **Florence** Ponte Vecchio
- 08 **Milaan** De Dom
- 09 **Madrid** Plaza Mayor
- 10 **Venetië** San Marcoplein

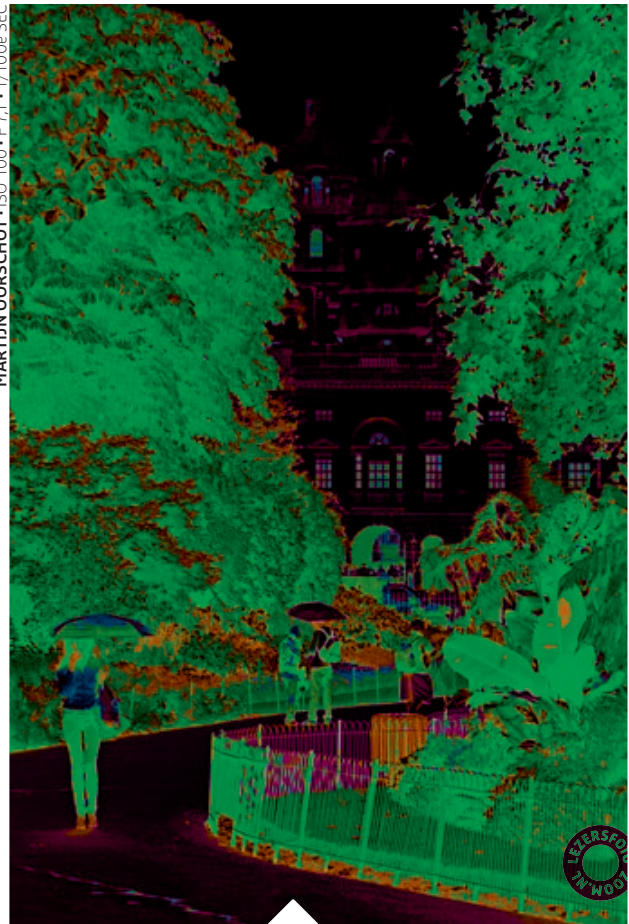
een statige uitstraling tegen een gekleurde lucht, terwijl bewegende mensen vervagen. Lukt het je om met de lage zon in je rug te fotograferen, dan krijgt de foto ook nog een warme gloed. Alle ingrediënten voor een goede stadsfoto.

Ook als het wat lichter is, kun je nog steeds met een lange sluitertijd werken. Kies een zo laag mogelijke ISO-waarde plus een klein diafragma (hoog F-getal). Nu kun je ook bij meer licht een langere sluitertijd kiezen. Verkeer beweegt zich dan als een rustige sliert om je standbeeld heen, waardoor de aandacht wordt gevestigd op dat wat je eigenlijk in beeld wilt brengen.

Het weer

Het weer bepaalt voor een groot deel de sfeer in een foto. Een stad ziet er in de regen heel anders uit dan onder een vrolijk zonnetje. Let bij het fotograferen op de beschikbare hoeveelheid licht, schaduwen en eventuele spiegelingen. Wie denkt dat zonnig

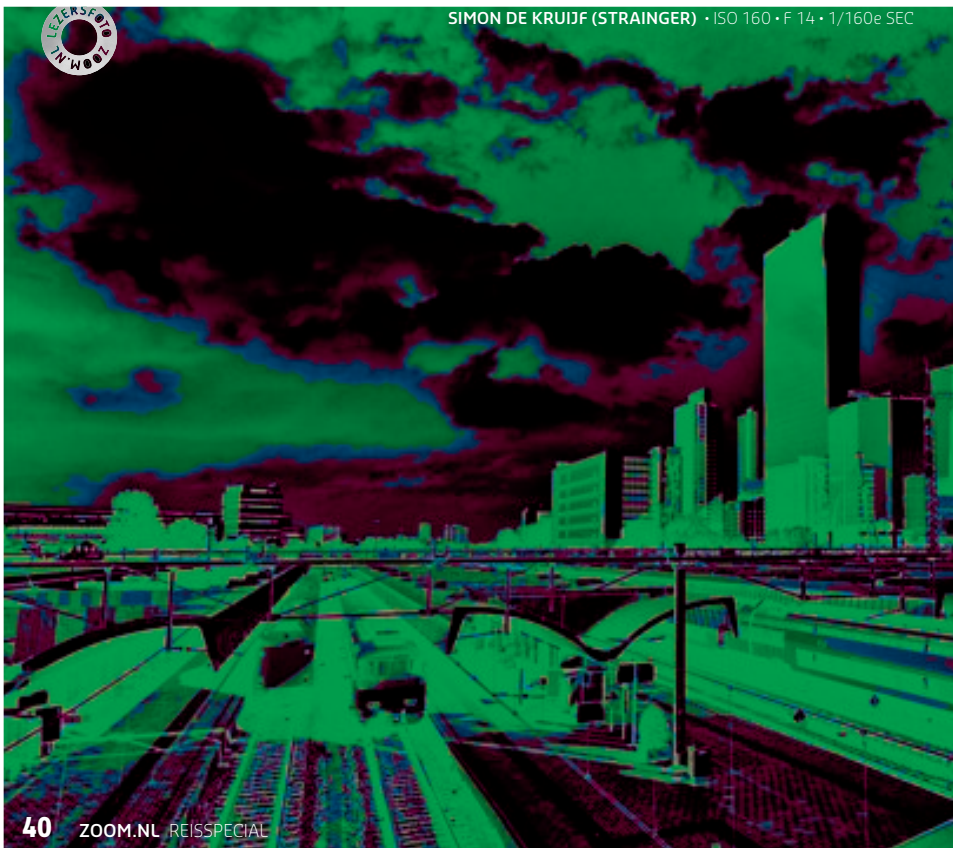
MARTIJN OORSCHOT • ISO 100 • F 7.1 • 1/100e SEC

Het St. James's Park in Londen krijgt een heel andere uitstraling wanneer mensen met paraplu's door het park lopen.

Met de horizon op de gulden snede vormen de donkere wolken een fraai contrast met een levendig en vrolijk Rotterdam.

weer altijd betere foto's oplevert, heeft het mis. Zeker bij een citytrip naar een plaats rond de evenaar, zoals Singapore, kom je bedrogen uit als je rond het middaguur wilt fotograferen. Het keiharde zonlicht recht van boven resulteert dan in lastige schaduwen en enorme contrasten. In zo'n geval kun je je beter concentreren op foto's in de schaduw of zelfs binnen. Dichter bij huis heb je vaak te maken met bewolking of regen, zeker in deze tijd van het jaar. Bij bewolking

SIMON DE KRUIJF (STRAINGER) • ISO 160 • F 14 • 1/160e SEC

De magische uren rond zonsopkomst en zonsondergang hebben het mooiste licht zoals je ziet op deze foto van Rome.

CHRIS HONDERS (MSXHINTER) • ISO 400 • F 5,6 • 1/5000e SEC

ALS HET REGENT

Wil je in de regen door blijven fotograferen, bescherm dan je camera. Twee handige accessoires zijn een kleine paraplu die je op je camera kunt bevestigen en een speciale transparante zak die om je camera heen past. Haal deze zak direct na de bui weer van de camera om condensvorming te voorkomen.

TIP

wordt een foto snel monochroom en flets, doordat de kleuren worden gemaskeerd. Extra licht, bijvoorbeeld van een flitser, kan wonderen doen. Vooral bij portretten is een invulflits een uitkomst. Zorg er wel voor dat je het bestaande licht aanvult en niet overheerst, anders krijg je een duidelijk flitseffect plus een te donkere achtergrond.

Regen is nog een stap erger. De sfeer van een stad kan worden tenietgedaan door grote druppels, sombere kleuren en lege terrassen. Helaas kun je aan slecht weer als zodanig weinig veranderen. Wat je wel kunt doen, is

de invalshoek van je foto aanpassen aan het weer. Maak de druilerigheid onderwerp van je foto. Voorbijgangers die zich met een uitgestreken gezicht onder hun paraplu's naar hun bestemming spoeden, kunnen mooi contrasteren met de gondels die werkeloos aan de kades van Venetië liggen te wachten tot het opklaart. Als je het effect extra wilt aanzetten, haal je de kleur helemaal weg en fotografeer je in grijs tinten.

Skyline

Geen citytrip is compleet zonder een foto van de skyline. Een skyline geeft een totaalbeeld van een stad waarin de gebouwen de horizon vormen. Als er geen obstakels zijn, kun je zo'n foto vanaf straatniveau maken. Vaak gaat het echter beter als je op een verhoging staat: een brug, de hotelkamer op achthoog of een toren. Zorg dat er iets herkenbaars van de stad zichtbaar is. Anderen zullen dan direct zien welke stad het betreft.

Een belangrijke keuze die je hoe dan ook moet maken, is waar je de horizon wilt hebben. Een horizon die precies in het midden staat, levert al snel een saaie en voorspelbare foto op. Er zijn twee opties: of je zet relatief

meer stad op de foto, of juist meer lucht. Typisch voor Nederland zijn de luchten en wolken. Ze kunnen weids of dreigend ogen, of door hun tijdloosheid contrasteren met de drukte van een stad. In zo'n geval kun je relatief veel lucht in beeld opnemen. Redenen om juist meer bebouwing op je foto te zetten zijn de hectiek, de karakteristieke bouwstijl, het stadsleven of de duizenden lampjes waardoor het stadslandschap 's avonds wordt verlicht. Maak verschillende composities, verschuif de horizon in beeld en schiet zowel liggende als staande foto's. Kortom: experimenteer; de keus is aan jou!

Fotograferen onder het rijden

Wie een stedentrip maakt, reist meestal met het openbaar vervoer. Vanuit de bus, taxi, tram of trein schiet de stad aan je voorbij... inclusief fotogenieke situaties. Als je door een ruit wilt of moet fotograferen, dien je enkele dingen in de gaten te houden. Allereerst blokkeert het glas een bepaalde hoeveelheid licht, zeker als de ruit behandeld is met een coating om zonlicht tegen te houden. Probeer dit niet op te lossen door te

flitsen. Dat is dodelijk voor je foto, omdat de reflectie van het flitslicht altijd in de ruit te zien is. Een tweede probleem kan de autofocus zijn. De camera wil misschien scherpstellen op de ruit en niet op het onderwerp daarachter. In zo'n geval biedt handmatig scherpstellen uitkomst. Als je door een open raam kunt fotograferen, is er in beide gevallen natuurlijk geen vuiltje aan de lucht.

Dan is er nog het probleem van snelheid. In een fractie van een seconde raast er iets aan je voorbij wat je graag wilt vastleggen. Als je op het moment suprême je camera nog moet instellen, ben je altijd te laat. Je zou je instellingen op automatisch kunnen zetten, maar het risico bestaat dat de camera kiest voor een te lange sluitertijd, waardoor de foto bewogen is. Een alternatief is je camera op sluitertijdvoorkeuze te zetten en een snelle sluitertijd te kiezen. Natuurlijk ben je daarbij wel afhankelijk van de beschikbare hoeveelheid licht. In lastige situaties kan 'bracketing' uitkomst bieden. De camera maakt dan snel een serie opnamen met telkens een net wat andere belichting. De kans is groot dat daar ten minste één gelukke foto tussen zit. 📷